

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Bestuurscollege van Bonaire

Kaya Grandi 30
Kralendijk, Bonaire
Caribisch Nederland

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum 1 oktober 2026

betreft 'Comply or explain'

ons kenmerk 182577

Geacht Bestuurscollege,

In haar vergadering van 29 september 2026 besprak de commissie Koninkrijksrelaties van de Eerste Kamer de brief van 18 september jl. van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ([37020 IV, A](#)). Deze bevat een afschrift van de brief aan de Tweede Kamer d.d. 6 juli 2026 over de aanpak van het principe van 'comply or explain'. De brief kan gezien worden als vervolg op de brief van 20 augustus 2025 van zijn ambtsvoorganger, bevattende een afschrift van de brief d.d. 20 juli 2025 aan de Tweede Kamer met als bijlagen de 'Notitie verbetermaatregelen betrokkenheid Bonaire, Sint Eustatius en Saba bij "comply or explain"' en het 'Overzicht ondersteuningsinstrumenten uitvoeringscapaciteit' ([36600 IV, J](#)).

De commissie is derhalve bekend met de verbetermaatregelen die de betrokkenheid van Bonaire, Sint Eustatius en Saba bij de toepassing van dit uitgangspunt bij nieuwe wetgeving moeten vergroten. Ook heeft zij kennisgenomen van het feit dat de regering samen met de eilanden de toepassing van het principe mede op basis van ervaringen uit de praktijk evalueert, alsmede dat zij over de voortgang daarvan de Kamers dit najaar zal informeren.

Desondanks verneemt de commissie graag of uw college aanleiding ziet om haar tussentijds te informeren over eventuele (nog altijd bestaande) knelpunten in uw betrokkenheid bij de toepassing van het principe, ondanks alle inspanningen gericht op verbetering.

De commissie ziet uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groeten,

Paul Rosenmöller
Voorzitter vaste commissie Koninkrijksrelaties

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Bestuurscollege van Sint Eustatius

Kennip Road 11
Sint Eustatius
Caribbean Netherlands

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum 1 oktober 2026

betreft 'Comply or explain'

ons kenmerk 182576

Geacht Bestuurscollege,

In haar vergadering van 29 september 2026 besprak de commissie Koninkrijksrelaties van de Eerste Kamer de brief van 18 september jl. van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ([37020 IV, A](#)). Deze bevat een afschrift van de brief aan de Tweede Kamer d.d. 6 juli 2026 over de aanpak van het principe van 'comply or explain'. De brief kan gezien worden als vervolg op de brief van 20 augustus 2025 van zijn ambtsvoorganger, bevattende een afschrift van de brief d.d. 20 juli 2025 aan de Tweede Kamer met als bijlagen de 'Notitie verbetermaatregelen betrokkenheid Bonaire, Sint Eustatius en Saba bij "comply or explain"' en het 'Overzicht ondersteuningsinstrumenten uitvoeringscapaciteit' ([36600 IV, J](#)).

De commissie is derhalve bekend met de verbetermaatregelen die de betrokkenheid van Bonaire, Sint Eustatius en Saba bij de toepassing van dit uitgangspunt bij nieuwe wetgeving moeten vergroten. Ook heeft zij kennisgenomen van het feit dat de regering samen met de eilanden de toepassing van het principe mede op basis van ervaringen uit de praktijk evalueert, alsmede dat zij over de voortgang daarvan de Kamers dit najaar zal informeren.

Desondanks verneemt de commissie graag of uw college aanleiding ziet om haar tussentijds te informeren over eventuele (nog altijd bestaande) knelpunten in uw betrokkenheid bij de toepassing van het principe, ondanks alle inspanningen gericht op verbetering.

De commissie ziet uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groeten,

Paul Rosenmöller
Voorzitter vaste commissie Koninkrijksrelaties

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Bestuurscollege van Saba

Powerstreet 1

The Bottom, Saba

Caribbean Netherlands

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum 1 oktober 2026

betreft 'Comply or explain'

ons kenmerk 182573

Geacht Bestuurscollege,

In haar vergadering van 29 september 2026 besprak de commissie Koninkrijksrelaties van de Eerste Kamer de brief van 18 september jl. van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ([37020 IV, A](#)). Deze bevat een afschrift van de brief aan de Tweede Kamer d.d. 6 juli 2026 over de aanpak van het principe van 'comply or explain'. De brief kan gezien worden als vervolg op de brief van 20 augustus 2025 van zijn ambtsvoorganger, bevattende een afschrift van de brief d.d. 20 juli 2025 aan de Tweede Kamer met als bijlagen de 'Notitie verbetermaatregelen betrokkenheid Bonaire, Sint Eustatius en Saba bij "comply or explain"' en het 'Overzicht ondersteuningsinstrumenten uitvoeringscapaciteit' ([36600 IV, J](#)).

De commissie is derhalve bekend met de verbetermaatregelen die de betrokkenheid van Bonaire, Sint Eustatius en Saba bij de toepassing van dit uitgangspunt bij nieuwe wetgeving moeten vergroten. Ook heeft zij kennisgenomen van het feit dat de regering samen met de eilanden de toepassing van het principe mede op basis van ervaringen uit de praktijk evalueert, alsmede dat zij over de voortgang daarvan de Kamers dit najaar zal informeren.

Desondanks verneemt de commissie graag of uw college aanleiding ziet om haar tussentijds te informeren over eventuele (nog altijd bestaande) knelpunten in uw betrokkenheid bij de toepassing van het principe, ondanks alle inspanningen gericht op verbetering.

De commissie ziet uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groeten,

Paul Rosenmöller

Voorzitter vaste commissie Koninkrijksrelaties